

Faggruppe: Vannkraft

Om faggrupper: I arbeidet med tiltaksplan er det etablert rådgivende faggrupper for prosjektgruppa og styringsgruppa. Disse består av ressurspersoner fra relevante aktører, sentral- og regional forvaltning, kommuner, interesseorganisasjoner m.m. De gis et mandat og utfordres på konkrete problemstillinger, for å komme opp med forslag til tiltak og avveininger rundt hvert enkelt. Prosjektgruppa gjør en samlet vurdering og prioritering av de ulike forslagene fra hver av faggruppene, som til slutt styringsgruppa godkjenner, før oversending av forslag til samlet tiltaksplan til Miljødirektoratet. Eksisterende kunnskapsgrunnlag må vektlegges i arbeidet i faggruppene. Det er ønskelig at faggruppene fokuserer på å bidra med kunnskap og erfaringer fra eget fagfelt, til felles beste. Man bør etterstrebe god dialog i gruppa, fremfor debatt, og der det er mye usikkerhet eller uenigheter må dette belyses i referatene.

Deltakere faggruppe Kraft og anleggsveger:

Navn:	Instans:	Kommentar:
Jørn Haug	SVR - gruppekoordinator	Representerer verneområdeforvaltningen gjennom sin rolle som verneområdeforvater i SVR
Per Øyvind Grimsby	Sira – Kvina	Representerer regulant. Oversikt og kontakt vedr. reguleringer og infrastruktur i SR.
Grunde Johnsen	Otra Kraft	Representerer regulant. Oversikt og kontakt vedr. reguleringer og infrastruktur i SR.
Trond Erik Børresen	Lyse	Representerer regulant. Oversikt og kontakt vedr. reguleringer og infrastruktur i SR.
Sven Sandvik	Sirdal kommune	Vertskommune for anleggsvei og vannkraft
Torborg Kleppa	Hjelmeland kommune	Vertskommune for anleggsvei og vannkraft
Turid Ottersland Tjøstheim	Suldal kommune	Vertskommune for anleggsvei og vannkraft
Jostein Kristiansen	Statkraft	Representerer regulant. Oversikt og kontakt vedr. reguleringer og infrastruktur i SR.
Kristian Eiken Olsen	Statskog	Representerer grunneier samt jobbet med tilsvarende problemstillinger tidligere
Sigrud Bjørgum	Bykle kommune	Vertskommune og jobbet med problemstillingene via GPS-merkeprosjekt
Jon Atle Eie	NVE	Har jobbet med driftsregimer-, prosjekter med bomminger av anleggsveger blant annet i Setesdal-Ryfylke.

Bakgrunn og kunnskapsgrunnlaget

Anleggsveger etter tidligere tiders vannkraftreguleringer har i mange tilfeller gitt tilkomst langt inn mot kjerneområdene i villreinområdene. De langstrakte villreinområdene som for eksempel Setesdal-Ryfylke er gjerne mer utsatte for fragmenteringseffekter som følge av denne infrastrukturen. Man har derfor i noen tilfeller i visse områder, utforsket mulighetene for å regulere tilkomsten langs slike veger i langt større grad enn hva som har vært tradisjonelt tilgjengelig siden starten (for eksempel vegen inn til Store Urar i Bykle kommune).

Moderne teknologi og utstyr gjør at man i langt større grad også har anledning til å styre dette på en dynamisk måte, etter behov og rettigheter, -om ønskelig. Dette er bakgrunnen for at man langs

enkelte sentrale anleggsveger, i dette arbeidet ønsker å utrede mulighetene for å prøve ut noen slike begrensninger, som avbøtende tiltak for villrein.

Problemkartlegging:

Målområder er avgrensede målsetninger for å øke kvaliteten i villreinområdet. Tema og problemstillinger i faggruppene vil ha sitt utspring fra ett eller flere av målområdene (som er de overordnede målene med arbeidet).

Målområder:	Problem:
1) Bedre/ivareta funksjonelle trekk for utveksling mellom villreinområder	Reduserte trekkpassasjer
2) Ivareta/bedre/gjenopprette funksjonaliteten i trekk i villreinområdene gjennom året	Reduserte trekkpassasjer
3) Øke/gjenopprette bruk av tradisjonelle villreinarealer: a. Sør og vest for Blåsjø b. Området i tilknytning til, og sør for, Brokke-Suleskardvegen	Reduserte trekkpassasjer og dårlig arealutnyttelse
4) Øke arealbruk i øvrige funksjonsområder med arealunnvikelse	Dårlig arealutnyttelse
5) Ivareta de områdene som reinen faktisk bruker i dag. Disse må ivaretas slik at ferdsel og forstyrrelser ikke øker og disse områdene forringes.	Reduserte trekkpassasjer og dårlig arealutnyttelse

Effekt sett i forhold til kvalitetsnorm for villrein (gjelder alle målområder):

Positiv effekt for funksjonell arealutnyttelse og funksjonelle trekkpassasjer (delnorm 3). Kan gi positive effekter på måleparametere for bestandsforhold, f.eks slaktevekter på kalv, kalv/100 simple/ungdyr, helsestatus samt genetisk variasjon (delnorm 1).

Påvirkningsfaktorer og målområder

- Ferdsel/aktivitet og volum av beitedyr (målområde 1 – 4)
- Aktivitet som er i konflikt med områder reinen bruker eller har behov for å passere gjennom året (målområde 1 – 5)
- Infrastruktur som legger beslag på villreinareal eller skaper forstyrrelser som påvirker arealbruken. (målområde 1 – 5)

Mandat

Faggruppen for vannkraft har som mandat å utrede hvilke muligheter som finnes for å begrense tilkomsten til kjerneområdene i villreinområdet, via anleggsveier og reguleringsmagasinene. Både overordna, og for de enkelte vegene spesielt.

Arbeidet innebærer å:

- Foreslå regulering av tilkomst på anleggsvegene (hver enkelt) både med bil og for eksempel sykkel, og hvilke virkemidler som bør utredes. Samt tilsvarende med båt på reguleringsmagasiner.
- Vurdere kompenserende tiltak sammen med andre aktører der dette er nødvendig/mulig/relevant.
- Forberede hva som må inn i et grunnlag for eventuelle endringer i de delene av konsesjon eller annet avtaleforhold som regulerer driften av de enkelte anleggsvegene.
- Estimere nytte/kostnad/ulempes ved en slik regulering (se tabell Anbefalte tiltak).

Problemstillinger

Opplisting av noen ulike problemstillinger en ønsker at gruppa skal vurdere (gruppa kan selv supplere):

- Bruk av fysisk bomsystem for å regulere tilgang?
  - Erfaringer fra bomregime langs vegen inn til Store Urar (Bykle kommune, Setesdal Vesthei)
  - Eier/forvalter av tilgang og system? Kommune? Grunneier?
  - Kompenserende tiltak?
- Fysiske endringer av vegbane ift. grøft som hindrer kjøring ut i terreng og parkering?
  - Effekt?
- Hjemmelsbruk (for eksempel lokale forskrifter) for å med informasjon og kontroll regulere tilgang og type bruk? Kostnad og praktiske utfordringer ved dette? Effekt?
- Hva med regulering av ulike friluftformer og -farkoster langs vegene, som for eksempel sykkel? Og på reguleringsmagasinene med båt (privat og næring)?

Anbefalte tiltak

(bruk ferdig oppsett i Vedlegg 1, med eksempel og matrise for rapportering)

Gruppen skal:

1. Liste opp ulike tiltak
2. Beskriv kort de relevante tiltakene
3. Gjør en grovmasket vurdering av effekten de kan ha på problemet.
  - a. Forkast tiltak med lite effekt (kortfattet begrunnelse)
  - b. Positive virkninger:
    - i. Effekt på måloppnåelse og/eller problem
    - ii. Må begrunnes!
  - c. Negative virkninger:
    - i. Økonomiske kostnader anslås i kroner så langt som mulig – skiller mellom engangs- og driftskostnader.
    - ii. Negative virkninger beskrives kvalitativt, med noen kvantitative anslag

Framdrift og organisering i faggruppa:

Møteplan for Faggruppe Vannkraft:

Møteform	Mars	April	Mai	Juni	August	September	Oktober
Fysisk	16.						
	31						
		26					
			10				
Teams – Felles med alle faggrupper Setesdal				9			
Siste møte faggruppene							
Sluttseminar							15

Hvem refererer/skriver i møtene:

Levering av resultat/rapporteringsform:

- Referat fra hvert møte leveres sekretariatet (NVS)

Frister:

- 9. juni: Felles møte med alle faggrupper: Presentasjon av foreslåtte tiltak i Faggruppene så langt (midtvegsrapportering til Miljødirektoratet den 15. Juni.)
- 22 september: alle forslag til tiltak må være sendt fra faggruppene til sekretariatet for å komme med i utkast til tiltaksplan per 15. oktober.
-

Vedlegg 1: Rapportering fra faggruppe:

Målområde: <i>Eksempel:</i>	Foreslått tiltak:	Påvirknings- faktor	Forventet effekt og konsekvenser:	Ansvarlig aktør (eier):	Berørte parter:	Kostnad: a) Investering b) Drift-	Forslag finansiering:
2) <i>Ivareta/bedre/gjenopprett e funksjonaliteten i trekk i villreinområdene gjennom året</i>	<i>Regulere tilkomsten på veien inn til Store Urar i sommerperioden , med fysisk bomming.</i>	<i>Vei inn til Store Urar</i>	<i>Reduserer antallet mennesker med enkel tilgang til viktige sommerbeiteområder i nord-vest. Flytter stopp- /startpunkt for gjennomreisende og fotturister ut til Rv 7. Behøver kompenserende tiltak nært bomanlegg, for eksempel parkering/snuplass/info .</i>	<i>Bykle kommune ? Statkraft?</i>	<i>DNT, Bykle fjellstyre, bilturister , reiseliv m.fl.</i>	<i>a) 500.000,- b) 25.000</i>	<i>Villreinfond (fra konesjonsrevisjoner), vilttiltaksmidler, verdiskapingsprogra m</i>